

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ИЛДЕРӘК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 6

06.03.2015 ел

**Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
»Иске Илдерәк авыл жирлеге"
муниципаль берәмлек Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге Уставының 81, 82, 83 статьялары нигезендә Иске Илдерәк авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Иске Илдерәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына 1 нче кушымта нигезендә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.
2. Әлеге карарны Юстиция органына Федераль закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.
3. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр дәүләт теркәвеннән соң махсус мәгълүмати стендларда игълан ителергә тиеш.
4. Әлеге карар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда үз көченә керә.

Иске Илдерәк авыл жирлеге башлыгы
Совет Рәисе:

В.К. Альметкин

**Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
»Иске Илдерек авыл җирлеге"
муниципаль берәмлек Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында**

1. 6 статья җирле әһәмияттәге мәсьәләләргә түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Җирле әһәмияттәге торак пункт мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

1) җирлек бюджеты проекты тәзү һәм карау, җирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтөлешен контрольдә тоту, җирлек бюджеты үтөлеше турында хисап тәзү һәм раслау;

2) җирле салымнарны һәм җыямнарны билгеләү, үзгәртү һәм бетерү;

3) җирлекнең муниципаль милкәндә булган милеккә ия булу, файдалану һәм аның белән идарә итү;

4) торак пунктлар чикләрендә яңгың куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәэмин итү;

5) торак пунктта яшәүчеләрне элемтә, җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

6) ял оештыру һәм авыл халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

7) Җирлек территориясендә физик культура һәм массакуләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, җирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткөрүне оештыру;

8) торак пунктның архив фондларын формалаштыру;

9) торак пункт территориясен тәзекләндерү кагыйдәләрен раслау, шул исәптән биналарны (шул исәптән торак йортларны), алар урнашкан корылмаларны һәм җир участкаларын, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы күренешенә, тәзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны үтәүнең вакытлычалыгын билгеләү; биналарның (аларда урнашкан урыннарның) һәм корылмаларның милекчеләренә янәшәдәге биналарны тәзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү территорияләре; торак пункт территориясен тәзекләндерүне оештыру (шул исәптән урамнарны яктырту, территорияне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр урнаштыру, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм тоту);

10) адреслашу объектларына адреслар биру, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл чөлтәре элементларына исемнәр биру (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципаль-ара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), торак пункт чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр биру, мондый исемнәргә үзгәртү, юкка чыгару, мәгълүматны Дәүләт адреслы реестрлар;

11) авыл хужалыгы җитештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;

12) торак пунктта балалар һәм яшьләр белән эшләр бунча чаралар оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) җәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнырга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтү, халык дружиналары эшчәнлегә өчен шартлар тудыру;

14) көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарларын җыю һәм чыгаруны оештыру;

15) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм җирләр урыннарын тоту»

7 статьяның 1 өлеше түбөндөгө эчтөлөктөгө 11,12 пункт белен тулыландырылсын:

11) федераль законнарда билгеленген тәртиптө һәм шартларда оешмаларның хезмэт күрсөтү сыйфатын бөйсез бөялөүне оештыру өчен шартлар тудыру.

12) гражданнырға муниципаль торак фондының торак урыннарын аренда шартнамөлөрө буенча бирү

Уставның 30 статьясында 5;24 пунктларын алып ташларға

47 нче маддө. Башкарма комитетның вөкалөтлөрөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө

1. Жирлекнең башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәп өлкәсендө:

торак пункт бюджеты проектын, торак пунктның комплекслы социаль-икътисади үсөшө планнары һәм программалары проектларын тэзи;

- жирлек бюджетын үтөүне тэмин итө, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсөшө планнарын һәм программаларын үтөүне оештыра;

- жирлек бюджеты үтөлөшө турында хисап, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсөшө планнары һәм программалары үтөлөшө турында хисаплар эзерли;

- жирлекнең икътисады һәм социаль өлкәсө торышын билгелөүчө статистик күрсөткөчлөр жыюны һәм күрсөтелгән мөгълүматларны Россия Федерациясө Хөкүмөтө билгелөгән тәртиптө дөүлөт хакимияте органнарына тапшыруны оештыра;

2) муниципаль милек белен идарө итү, торак пункт территориясендөгө предприятиелөр, учреждениелөр, һәм оешмалар белен үзара мөнөсөбөтлөр өлкәсендө:

- жирлекнең муниципаль милкендө булган мөлкөт белен идарө итө, муниципаль милек объектларын булдыру, сатып алу, куллану, боерык бирү һәм арендау мәсьәлөлөрөн хөл итө;

- жирлек Советы карары белен билгеленгән очраklarда жирлек Советына муниципаль милекне читлөштөрү, шул исәптөн аны хосусыйлаштыру турында тәкьдимнөр эзерли һәм килештөрүгө (раслауга) кертө;

муниципаль милектө булмаган предприятиелөр, оешмалар белен торак пунктның икътисади һәм социаль үсөшөндө хезмөттөшлек турында килешүлөр тэзи; торак пункт территориясендө халыкка хезмөт күрсөтү өлкәсендө төрлө милек формасындагы предприятиелөр булдыруга ярдөм итө;

- жирлек советы билгелөгән тәртип буенча муниципаль предприятиелөр һәм учреждениелөр тэзи, аларның эшчөнлегенө максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениелөрөн финанслауны тэмин итө, муниципаль учреждениелөрнө һәм Предприятиелөрнө үзгөртөп кору һәм бетөрү мәсьәлөлөрөн хөл итө, контракт нигезендө аларның житөкчелөрөн билгели һәм билөгән вазифаларыннан азат итө;

муниципаль казна учреждениелөрө эшчөнлеген финанс белен тэмин итүне һәм муниципаль биремне бюджет һәм автоном муниципаль учреждениелөр белен финанс белен тэмин итүне гамөлгө ашыра, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тэмин итү өчен товарлар, эшлөр, хезмөтлөр сатып алуны гамөлгө ашыра;

- авыл хужалыгы житөштөрүөн үстөрүдө ярдөм күрсөтө, кечө һәм урта эшкуарлыкны үстөрү өчен шартлар тудыра;

3) авыл хужалыгы һәм эшмөкөрлекне үстөрү өлкәсендө:

авыл хужалыгы житөштөрүөн үстөрү һәм авыл хужалыгы продукциясө, чимал һәм азык-төлөк базарын киңөйтү өчен шартлар тудыра;

4) торак-коммуналь, көнкүрөш, сөүдө һәм халыкка башка хезмөт күрсөтү өлкәсендө:

халыкны жөмөгөт туклануы, сөүдө һәм көнкүрөш хезмөтлөрө белен тэмин итү өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкөлөр оештыра;

ял оештыру һәм халыкны мөдөният оешмалары хезмөтлөрө белен тэмин итү өчен шартлар тудыра;

торак пункт территориясендә физик культура һәм массакуләм спортны үстерү өчен шартлар тудыра, торак пунктның рәсми физкультура-сәламәтләндрерү һәм спорт чараларын үткөрүне оештыра;

5) тәзекләндрерү өлкәсендә:

көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарларын жыю һәм чыгаруны оештыра;

торак пункт территориясен тәзекләндрерү буенча эшчәнлек оештыра (шул исәптән урамнарны яктырту, территорияне яшелләндрерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр урнаштыру, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм тоту);

-адреслашу объектларына адреслар бирә, адресларны үзгәртә, гамәлдән чыгара, урам-юл челтәре элементларына исем бирә (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк һәм муниципаль-ара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), торак пункт чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирә, мондый исемнәрне үзгәртү, гамәлдән чыгару, дөүләт адреслы реестрлар;

социаль инфраструктураны комплекслы үстерү, торак пунктның транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын раслый.

6) гражданнырның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәәмин итү, Халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә:

- торак пункт территориясендә законнарны, дөүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актларын үтәүне, гражданнырның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән жирле үзидарә хокукларын бозучы судта яки арбитраж судында дөүләт хакимияте органнары һәм дөүләт вазыйфаи затлары, предприятияләр, учреждениеләр, оешмаларның актларын шикаять итә;

- торак пунктлар чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын үткөрүне тәәмин итә;

-муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирлек депутатын, жирлекнең сайлап куелган органы әгъзасын, жирлекнең сайлап куелган вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыру һәм матди-техник тәәмин итүне гамәлгә ашыра;

- жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфаи затларына, жирле үзидарәнең сайлап куелган органнары әгъзаларына, жирлек Советы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләргә һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыра;

жыелышлар, митинглар, урам йөрешләре, демонстрацияләр һәм пикетлар үткөрү, спорт, тамаша һәм башка массакуләм ижтимагый чаралар оештыру белән бәйле законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

гражданнырга һәм аларның жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы берләшмәләренә ярдәм күрсәтә, халык дружиналары эшчәнлегә өчен шартлар тудыра;

7) мәдәният, спорт һәм балалар һәм яшьләр белән эшләрү өлкәсендә:

торак пункт милкәндәге мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, торак пункт территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни халык объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклауны тәәмин итә;

балалар һәм яшьләр белән эшләрү буенча чаралар оештыра һәм гамәлгә ашыра.

8) жирлекнең жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен үтәрү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган матди һәм финанс чараларын исәпкә ала һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

- тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен тиешле федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- жирлек Советы карарларына ярашлы рәвештә, жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан үзенә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен өстәмә файдалануны тәэмин итә;

9) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәтләренең сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыра.

10) башка вәкаләтләр:

- жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, «Федераль милектә булган су объектларында ясалган ясалма жир кишәрлекләре турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2011 елның 19 июлендәге 246-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге булдыру турында шартнамә төзү хокукына ачык аукцион үткөрүне тәэмин итә;

- жирлек башлыгы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

торак пунктның архив фондларын формалаштыруны тәэмин итә;

- өлеге Уставның 5 статьясындагы 1 өлешендәге 8-10, 17 һәм 20 пунктларында каралган жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында гражданның торак пункт өчен социаль эһәмиятле эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирекле нигездә башкаруга жәлеп итү турында Карар кабул итә һәм аларны үткөрүне оештыра;

федераль законнарға ярашлы рәвештә халыкара һәм тышкы икътисади элементләренә гамәлгә ашыра;

жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра, законнар, өлеге Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлек советы яки башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш.

2. Башкарма комитет жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә карамаган мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләренә гамәлгә ашыра:

торак пункт музейларын булдыра;

- гражданның торак урыннарын арендау шартнамәләре буенча муниципаль торак фонды торак урыннарын бирә;

муниципаль янгын күзәтчелеген булдыра;

- федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмаларға хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыра;

торак пунктта нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр башкара;

опека һәм попечительлек буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыруда катнаша;

торак пункт территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләренең хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра;

-Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм торак пункт территориясендә миллиәтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтә;

- торак пункт территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацияләү буенча чараларны оештыруда һәм гамәлгә ашыруда катнаша;

туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;

кеше хокукларын тәэмин итүне жәмәгать контролендә тотучы жәмәгать күзәтү комиссияләренә һәм мәжбүри тоту урыннарында булган кешеләргә ярдәм күрсәтә.

инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидларның иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турындагы» Федераль закон нигезендә оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтә.

3. Жирлекнең башкарма комитеты: Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге башкарма комитетның вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) Тиешле территориядә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) төбәк дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру, аны гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр җирле үзидарә органнарына бирелгән;
- 3) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә башкарыла;
- 4) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтиҗәләгән мониторинглауны оештыру һәм үткөрү, аның күрсәткечләре һәм методикасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана;
- 5) Татарстан Республикасы субъектларының федераль законнарда, законнарда һәм башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру буенча функцияләр мондый органнарның статусын билгеләүче хокукый актларга ярашлы рәвештә, җирлекнең башкарма комитеты органнарына йөкләнергә мөмкин.

"Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата кулланыла.

65нче маддәгә муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка чыгару) һәм үз көченә керү тәртибе түбәндәге редакциядә 3.1 пунктны өстәргә:

Массакүләм мәгълүмат чаралары сыйфатында «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы», Аксубай муниципаль районының рәсми сайты, Иске Илдерек авыл җирлегенең мәгълүмати стендлары кулланыла.

74нче маддәдә торак пунктта бюджет процессы 7нче пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Бюджет проектын төзү;

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Жыенына Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен билгеләүче мөрәҗәгатә нигезләмәләре;

бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

Россия Федерациясенең таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре; социаль-иқтисади үсеш фаразлары;

- бюджет прогнозы (бюджет прогнозы проекты, бюджет прогнозы үзгәрешләре проекты) озак вакытлы чорга;

- дәүләт (муниципаль) программаларында (дәүләт (муниципаль) программалары проектында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр керту проектларында)

12. 75 нче маддәне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

75 нче маддә. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр Сатып Алу Россия Федерациясенең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы законнарына ярашлы рәвештә башкарыла.

2. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр Сатып Алу жәрлек бюджеты акчалары һисабына башкарыла.